

Fehér Doboz

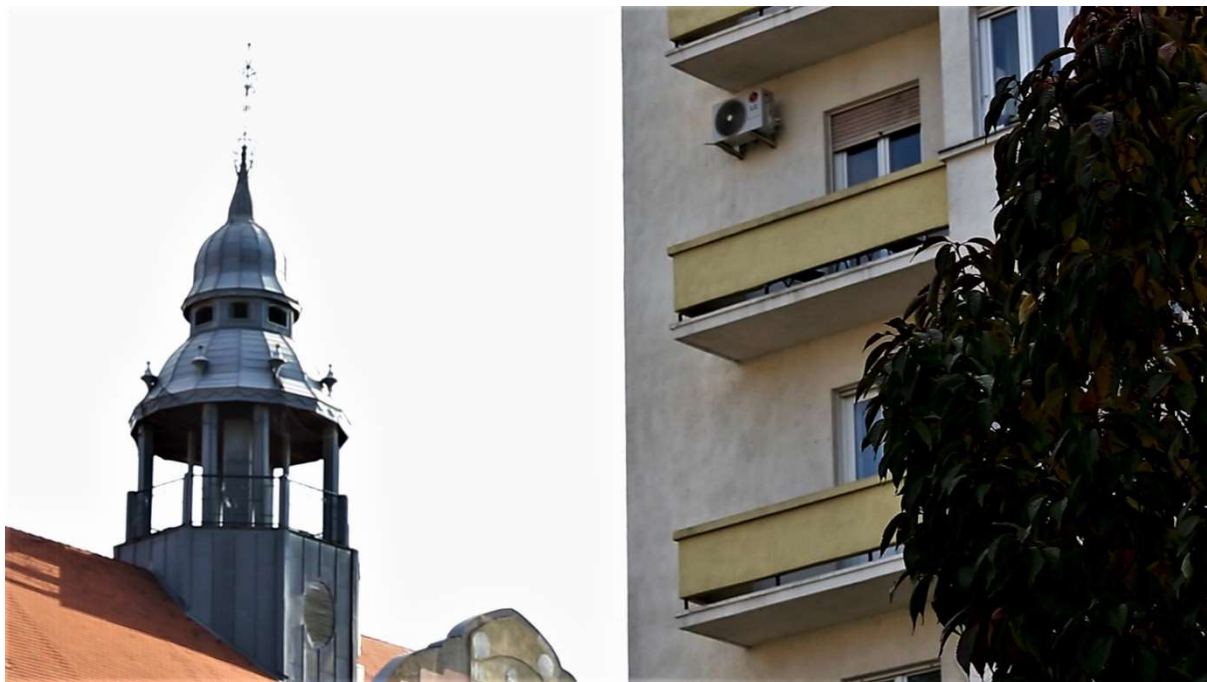
Váratlan téri történetek

Alkotók:

Szűcs László, Réthelyi Gergely és Hegyessy Luca

Konzulens:

Hory Gergely PhD

Videó linkje: <https://drive.google.com/file/d/14UtZSJrE3XoLrbKtC-jmpZqMhCimj-/view?usp=sharing>

Bevezetés:

Épített környezetünk időről időre változik, az emberi használat formálja, alakítja fokozatosan saját képének megfelelően. Így minden ember körüli dolog, az épületek homlokzata is, egy lassan, de változó képződmény, amely nem csak fizikailag, hanem az emberek megítélése által a köztudatban is képlékenyen formálódik. Az elméleti és egyben téri torzulások lekövetik az emberi szükségletet, akaratot vagy a tudat alatti viselkedésformát. Ezeknek a fizikai megjelenése néha észrevehetetlen, de gyakran olyan mértékben módosítja a teret, hogy elemében alakítja át annak használhatóságát, kinézetét. A változások néha olyan befolyásoló tényezővel bírnak, hogy nem lehet elmenni mellette anélkül, hogy az ember azt körül ne járná, és fel nem vetné, hogy jó-e az a változás és hogy kell-e tudatosan irányítani, vagy utólag azt visszafordítani, megjavítani. Mi ennek a gondolatmenetnek a megszületését szeretnénk elősegíteni és ösztökélni, hogy az ember a mindennapok útvonalain felmerülő téri konfliktusokat tudja felismerni és értelmezni. Városi lakosként, valamint építész hallgatóként az első és legmegfoghatóbb struktúrával, amivel találkozni lehet, a homlokzattal foglalkozunk. Az épületek felületén megjelenő légkondicionáló egységeken keresztül szeretnénk bemutatni gondolatainkat a témával kapcsolatban és végig vezetni az embert ezen az elméleti úton, amelynek segítségével képesek leszünk tudatosabban figyelni a körülöttünk lévő építészeti tér változásait. A prezentáláshoz választott eszköz, a videó, a mozgóképi megjelenés segít átadni azon hangulatot és vizuális konfliktust, ami létrejön ezekben a szituációkban, hogy összeegyeztesse ezt a mindennapi élet mozzanataival. Eszköztárával képes ráirányítani a szemet a lényegre, elősegíti a gondolatmenet fókuszálását.

Alkotási folyamat:

A közös munkát egy átbeszéléssel kezdtük, amelyben megfogalmazódott bennünk, hogy a váratlan téri történeteket leszűkítjük az épített környezetre és azon belül is elsőként az építészeti hibára. További ötletelgetés után alakult ki az irány, mely a homlokzatokra, valamint a légkondicionáló kültéri egységekre és az erkély-ember kapcsolatra szeretnénk összpontosítani. Úgy éreztük, a homlokzaton keletkező hibák, illetve megoldások észrevételén sokszor túllép az ember, nem veszi észre. Számunkra egy váratlan esemény gyakran egyet jelentett egy hiba megjelenésével, így az első kijárássunk alkalmával amikor az általunk fotózott előképek megszülettek ezen szó alapján igyekeztünk szemlélni a körülöttünk lévő épületek homlokzatait. Már a munka elején megfigyeltük, hogy az erkélyek által nyújtott komfortot gyakran feladják az emberek a belső komfort érdekében, és a homlokzat változtatására szóló korlátozásokat megkerülik azzal, hogy a légkondicionáló külső egységét az erkélyükre helyezik, sokszor használhatatlanná téve azt. Érdekes megfigyelés volt, hogy az ember számára legtöbbször

mennyivel fontosabb a belső kényelem, mint az esztétika vagy az a kis kapcsolat a külvilággal a lakás részeként, amit az erkély tud nyújtani egy panelházban lakónak. Ez után sokkal tudatosabban kezdtük el figyelni a mindennapi útjaink során is a homlokzatokon megjelenő különböző kinövéseket. A sok épületet szemlélve egyre jobban kirajzolódott közöttük az a hasonlóság, ahogy a légkondicionáló kihelyezésével elkezdtek átalakulni. Az emberek különböző hozzáállása, ahogy megpróbálták azt elrejtetni, vagy az ahogy csak minden további erőfeszítés nélkül helyezték el ezeket, végtelen változatosságot mutatott és egyre jobban kezdett

kisejleni ezek által az emberi személyiség és élet az épület fala mögül. Építész hallgatóként az esztétika keresése alapvető számunkra, így figyelemfelkeltően izgalmasnak találtuk a szituációban létrejövő konfliktust az esztétika és a komfort között. A kültéri egységek a régi tudatosan megtervezett homlokzatokon élősöködő taplógombáknak tündek, vízelvezetésük gyakran esetleges és szemet szúróan esztétikátlan és rendbontó volt, csöveik, mint csápok befonták az épületet. Ennek ellenére érződött mindegyiken a vágy, hogy a régi, nem feltétlenül ilyen éghajlatra, ekkora nyári hőségre tervezett épületek szobáit nem csak élhetővé, de komfortossá is tegyék. Felmerült bennünk a kérdés, hogy lehet-e ezt jól csinálni, létezik-e rá egy egyetemes rész- vagy teljes megoldás? Ez után már azzal a tudatos szándékkal mentünk ki, hogy megpróbáljuk rájönni, és ha arra nincs is lehetőség akkor olyan rávezetően bemutatni, hogy a mindennapi ember tudatosan nézze a körülötte lévő mindennapi jelenséget és önmaga eldöntse ennek az értelmezését, meg- vagy nem megoldását.

Miután teljesen körvonalazódott a témánk elkezdődhetett a videó különböző részeinek felvétele. A korábbi megbeszéléseken kirajzolódott koncepció szavai, ezek alapján próbáltuk szemlélni a homlokzatokat, és a gondolatokat, mondanókat ezek alapján egyszerűbb volt fókuszálni. Ilyen vezérfonál volt pl.: a monotonitás, ritmus, párhuzam, kontraszt, jelenlét, kapcsolódás, esztétika és lábnyom. Olyan képeket kerestünk, ahol az épületfelület egységességét megtöri a kültéri egység, vagy olyanokat, ahol az egymás alá vagy mellé pakolt dobozok egy monoton raszterhálót alakítottak ki. Ehhez kapcsolódik a ritmus, a ritmikusság is. A hatalmas felületen egyéni dinamikája, szinte zenei ritmusa tudott lenni a sok kis testnek. A lábnyomot és a párhuzamosságot is fontos szavaknak gondoltuk. A kültéri egységek már

önmagukban is az ember egy lenyomata/lábnyoma, de ezen kívül magán a testen is megjelentek az emberi élet kivetülései. Bár az emberi cselekvést vagy azt, ahogy elkezdtek sajátosan felhasználni a légkondicionáló által létrehozott teret nem lehetett tetten érni, de ezeknek a tetteknek a maradványait, mint bűnügyi bizonyíték észre lehetett venni, meg lehetett örökíteni.

Egy két ilyen példa után az egységek szinte egyéni élettörténetet kaptak, minél többet figyeltük őket annál jobban észrevehetőek voltak a részletek és önkéntelenül is elkezdtünk valós szituációkra asszociálni egy-egy különlegesebb darabot megpillantva. Az ember egy tulajdonsága, hogy az ismerőset, az életéhez közel állót könnyebben elfogadja, pozitívabban áll hozzá. Ezért keressük mindig tudat alatt embertárainkban is a közös nevezőt, tulajdonságot, hogy könnyebben elfogadjuk. Így voltunk mi is ezekkel, az épületeken kinövő furcsa jelenléttel, hogy a sok velük való foglalkozás után elkezdtünk szimpatizálni velük, és az emberi élettel való párhuzam validálta számunkra ezt az érzést. A másik fontos szópáros a komfort-esztétika volt és ezeknek a konfliktusa. Mennyit képesek feláldozni az emberek a rendezett környezet kinézetéből azért, hogy bent hűvösebb legyen. Érdekesnek találtuk, hogy sokan a komfortért feláldozzák a komfortot, francia erkélyeiken feláldozzák helyüket, a kapcsolatot a kültéri világgal, hogy a lakásban a kívánt hőérzet legyen.

A felvételeknél tudatosan használtuk a mozgókép által nyújtott érzékeltető lehetőségeket. Ha egy közelebbi részletet akartunk megmutatni, vagy ha két távolabbi épület közötti párhuzamra akartuk rávezetni a szemet akkor teleobjektívet használtunk, ha egy nagy egységet, bármelyik részletének priorizálása nélkül akartunk megjeleníteni akkor széleslátószögű objektívet választottunk. A dinamikus és statikus snittek váltakozásával is igyekeztünk érthetőbbé tenni gondolatainkat és a néző figyelmét jobban irányítani. Ha pl. egy vízelvezetés megoldását akartuk bemutatni gyakran a dinamikus képi megjelenést választottuk, követtük a vezetékét, úgy ahogy akár az ember tenné szabadszemmel figyelve azt.

A videó elején szinte saját személyiséget tulajdonítva nekik, igyekeztünk bemutatni minden részletüket, elhelyezkedésüket, akár egy élősködőnek, ami megtelepedett az épületen. A nagy egészet választottuk kiindulásnak, hogy aztán furfangosan váltson át a kis részletekbe. Először csak a jelenlétét akartuk tudatosítani, aztán azt, amivel ez jár. A téréngyünkön és a látványvilágba belefurakodásukon kívül gyakran átfúrták a homlokzatokat, vízelvezetésük kábele belefonódott a homlokzatba. Utána, mint egy ismerkedésként elkezdnek megjelenni az asszociációs snittek, kicsit közelebb hozva ezeket a furcsa szerzeteket az emberhez. Mert az ember a hozzá közel álló dolgokat jobban elfogadja küllemük csúnyaságának ellenére is. Mit lehet bele látni egy-egy helyzetbe azon kívül, hogy egy igény van teljesítve, valamint a megvalósításának csúfos módja? Utána visszatérünk a részleteikre, kicsit már más szemmel nézve rájuk, ami lassan átúszik a bennük fellelhető különlegességre és szépségre. A mindennapok mozzanataiba olvadtak, a belső komfort megteremtésén túl plusz funkciót is kaptak, az emberi lenyomattal egy személyiségi kivetüléssé váltak. Az embernek gyakran fel sem tűnik, hogy ott vannak, olyan természetes már a jelenlétük, és ha mégis. mint nálunk, egy idő után képes a szimpla esztétikai káránál tovább tekinteni. Az utolsó snitteken feltűnő légkondicionálók vagy részeik szinte festői látványban jelennek meg ezzel is hangsúlyozva azt, mennyivel másképpen tekintettünk rájuk a végére. A kezdő és a zárókép egy keretes szerkezettel nyit-zár, más hangulatban, remélve, hogy a néző is másképpen tekint a videó elején és végén a témára, így ez a részlet ugyanazon a helyen készült, mégis teljesen máson van a hangsúly. Míg az elején szinte ormótlannak hatott a kültéri egység a végén a képi világ dinamikáját gyengéden egészíti ki, jelenléte szinte fel sem tűnik, odavalónak hat.

Összegzés:

Alkotásunk igyekszik végig kísérni az embert egy tudatos szemlélődés útján, de nem akar megoldást adni, inkább csak segíteni a személyes gondolkodást. Bár egyéni tapasztalataink és véleményünk megtalálható benne a hangsúly bemutatáson, meg- és felismerésen marad. Számunkra is izgalmas volt saját véleményünk és hozzáállásunk változása a munkafolyamat alatt. Ahogy a nem oda illő idegen elem átalakult a fejünkben egy emberi visszhanggá, a homlokzatok sajátos dinamikai elemmé, megszépült a körülöttünk lévő egységek kinézete.

2021. 11. 16.

